

Stadsarkitektkontoret

2017-08-25

ANTAGANDE

Riktlinjer för hästar i planeringen, Ekerö kommun, Stockholms län

dnr 2013.15.210

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Samråd har genomförts under tiden 15 mars – 19 april 2017. Samrådshandlingen har kunnat tas del av på kommunens hemsida samt i kommunhuset.

Nedan följer de skriftliga synpunkter som inkommit under remisstiden och besvarande av dessa.

Myndigheter etc.

Miljönämnden

Miljönämnden avråder från samlokalisering mellan motionsspår och ridväg. I övrigt antar nämnden miljö- och hälsoskyddskontorets bedömning som eget yttrande.

Miljö- och hälsoskyddskontorets bedömning
Miljönämnden beslutade 1998 om riktlinjer för skyddsavstånd mellan hästhållning och bostadsbebyggelse. Nämnden har därefter reviderat skyddsavstånden 2011, efter att ny forskning visat att hästallergener inte sprids så långt i luft som man tidigare trott. Miljö- och hälsoskyddskontoret ser att det kan finnas en risk med att i denna handling specificera nu gällande riktlinjer eftersom dessa kan komma att omprövas om nu forskning eller vägledning från centrala verk så föranleder.

I avsnittet "Mål, strategi och riktlinjer" står att vid planering måste hänsyn tas till hästverksamhetens behov av yta. Man anger att hagarna bör ha en storlek på 0,5 hektar per häst för att hästarna ska kunna röra sig naturligt. Miljö- och hälsoskyddskontoret vill även belysa att en viktig aspekt med att ha tillräckliga arealer för rast- och beteshagar är att detta minskar risken för läckage av näringsämnen från hagen. Hästhagar har visat sig kunna läcka mer fosfor än en välgödslad åkermark eftersom hagen kontinuerligt tillförs foderrester och gödsel utan att näringsämnen förs bort från marken genom skörd. Från hagar som, till följd av hårt slitage, saknar vegetationstäckning är risken för läckage särskilt

Stadsarkitektkontorets kommentar

Noteras. Spåren utgörs av två parallella spår som markeras genom olika färg på underlaget samt skyltning.

Miljönämndens riktlinjer har tagits bort i handlingen. Endast hänvisning görs.

Texten har kompletterats avseende näringsläckage.

stor.

I riktlinjerna presenteras några förslag på ridvägar i kommunen. Bland annat så föreslås att en ridväg anläggs parallellt med motionsspåret i Stenhamra. En fördel med en sådan samlokalisering är att befintlig belysning också kan lysa upp ridvägen. Risken för obehag eller allergier för personer som använder motionsspåret bör dock beaktas.

Byggnadsnämnden

Byggnadsnämnden beslutar att föreliggande förslag till riktlinjer för hästar i planeringen, är lämpligt att arbeta vidare med.

Nämnden anser att det är viktigt att befintlig hästverksamhet värnas och att det är möjligt att från dessa verksamheter ta sig ut på ridvägen i området. Vidare anser nämnden att den riktlinje som anger att befintliga hästgårdar på södra Färingsö ska värnas, inte bara ska avse hästgårdar nordost om Färentunavägen.

Nämnden framför även att ansvaret ska ligga hos en nämnd, ej delat ansvar.

Nämnden ser positivt på att riktlinjer för hästar i planeringen har tagits fram.

Det är mycket bra att riktlinjerna förtydligar när det är tillåtet/inte tillåtet att skylta om ridning förbjuden.

I riktlinjerna anges också att det är fastighetsägaren som bör ansöka om en lokal trafikföreskrift (ltf) om att förbjuda ridning på enskild väg, om det inte rör tomtmark. Även att förbjuda ridning i terräng kräver en ltf.

I åtgärdsprogrammet anges att en "lathund" ska tas fram för planering/bygglovprövning. Nämnden anser att det bör förtydligas vad denna "lathund" skulle ta upp för frågeställningar.

Kultur- och fritidsnämnden

För Kultur- och fritidsnämnden är ridning som fritidsintresse en viktig jämställdhetsfråga och hästsporten bör ges samma prioritet som övriga idrotter då främst en stor del av unga flickor och kvinnor ägnar sig åt detta. Utredningen föreslår att möjliggörande av ridskolornas fortsatta verksamhet på centrala platser i kommunen är ett sätt att främja ökad

Synpunkten noteras. Risken bedöms dock liten med hänsyn till det är utomhus och att varken hästar eller motionärer vistas på platsen permanent.

Stadsarkitektkontorets kommentar

Synpunkten noteras.

Området söder om Färentunavägen har inte föreslagits ingå i det område där hästgårdar ska värnas, då endast ett större stall finns i detta område till skillnad från nordost om Färentunavägen där flera stora stall finns. Dessutom är stora delar av området söder om vägen utpekade i förslaget till översiktsplan som områden för förtätning av befintlig bebyggelse samt nya bostadsområden. Stallet vid Skå ridcenter är dock utpekade som ridskoleverksamhet i anslutning till tätbebyggt område, vilken kräver extra hänsyn.

Åtgärdsprogrammet har justerats så att en nämnd har huvudansvaret.

Synpunkten noteras.

Texten har kompletterats gällande ltf om ridförbud.

Det som föreslås tas fram är en form av checklista för att underlätta bedömningar vid planering och bygglov intill stall. Ordet "lathund" har bytts mot checklista i åtgärdsprogrammet.

Stadsarkitektkontorets kommentar

Stadsarkitektkontoret delar denna uppfattning.

jämställdhet mellan pojkars och flickors fritidsintressen. Det gäller t.ex. Ekerö ridskola. Här finns dock begränsningar i Ekebyhovsdalens bevarande.

Synpunkten noteras.

Framtagandet av ridstigar/leder bör ske på initiativ av de hästaktiva men kommunens roll är viktig för samverkan och för att koppla ihop ridstigar/leder till sammanhållna leder som sträcker sig över större områden. För ökad möjlighet till ridning i skog och mark föreslås att kommunen medverkar till att tre olika ridleder kommer till i Stenhamra, Troxhammar och runt Skå flygfält. I Stenhamra är det kommunens mark och kommunens ansvar att anordna och driva. Vad gäller Troxhammar krävs diskussioner med markägare om att bibehålla befintlig sträckning samt att tillgängliggöra vissa delar. Ridstigen ingår dessutom i det pågående detaljplanarbetet. För ridstig vid Skå flygfält är det en längre process med klargöranden av arrenden, tillfarter och angöring av andra ridleder. Kommunen äger merparten av marken i området men det krävs samverkan och initiativ från ridintressenter för att få en projektering till stånd.

Noteras.

Delar av ridstigen i Troxhammar är markerad i gällande detaljplan för golfbanan. Del av ridstigen berörs även av pågående detaljplan för Söderberga, men ridstig har inte specifikt planlagts i denna detaljplan.

Noteras. Stadsarkitektkontoret föreslår att möjligheten till ridväg runt Skå flygfält undersöks vidare.

Vad gäller förslag till ridyta bedömer nämnden att det är av stor vikt för föreningsverksamheten att den kommer till stånd. Den kommer vara en samlande punkt för all ridverksamhet och kunna nyttjas brett för olika utomhusarrangemang. En sådan anläggning blir en unik mötesplats för alla med fritidsintresse kring hästar och andra friluftaktiviteter.

Synpunkten noteras.

I övrigt tillstyrker nämnden de föreslagna målen för hästverksamhetens utveckling i Ekerö kommun.

Noteras.

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden bedömer att riktlinjerna erbjuder visst stöd i verksamhetens arbete men efterfrågar tydligare ställningstagande om hur hästen skall behandlas i trafiken. Rid- och körekipage är fordon enligt trafikförordningen och nämnden efterfrågar skrivelse om ridning och körning på vägar inom kommunen.

Stadsarkitektkontorets kommentar

Texten har förtydligats avseende hästens klassning i trafiken. Eftersom ridning i trafiken inte bedöms utgöra ett betydande konfliktområde, har fokus lagts på ridning i terräng samt på privata och enskilda vägar.

Vidare betonar tekniska nämnden att kommunens markinnehav är begränsat i kommunen och mycket av denna mark är under enskilt huvudmannaskap. Detta är en utmaning för framförallt den kommande ridleden som föreslås på sida 20.

Stadsarkitektkontoret delar denna uppfattning.

Vad gäller åtgärdsprogrammet (sida 23) så är nämnden positivt inställd till att iordningställa en ridslinga längsmed motionsspåret norr om Stenhamra. Nämnden ställer sig svagt negativ till att anlägga en ridslinga runt Skå flygfält

Noteras.

med hänsyn till den verksamhet som bedrivs på fältet och tillgängligheten från närliggande stall. Nämnden anser att kommunen inte kan ansvara för privata och ideella aktörers aktiviteter på annans mark. Nämnden värderar investeringskostnaden för iordningställande av ridstig till ca 50-120 000 kr per km och för ridväg är samma kostnad ca 150-200 000 kr per km. Driftskostnad skattas till ca 200 000 kr per ridväg och år. Nämnden noterar att ansvar för investering och drift av fritidsanläggningar kan behöva förtydligas framöver.

Möjligheten till genomförande av ridslangan får undersökas vidare.

Synpunkten noteras. En ridslanga behöver inte nödvändigtvis utgöras av en anlagd ridväg. Den kan utgöras av en klippt gräs bana eller en naturligt upptrampad stig.

Noteras.

Vad gäller skyltning (sida 22) efterfrågar nämnden ställningstagande till skyltning om periodvis påbud/förbud för ridning då skog och mark kan periodvis vara känslig för ridning men andra tider medge ridning.

Denna fråga får undersökas vidare och eventuellt hanteras av byggnadsnämnden som beslutar om lokala trafikföreskrifter.

För undergångar eller viadukter för hästar (sida 22) vill nämnden påpeka att denna åtgärd är förknippad med stora kostnader och vill snarare hänvisa till allmänna trafikföreskrifter som finns för nyttjande av vägar.

Noteras.

Som texten i dokumentet anger bör frågan utredas vidare. På en del platser kan det vara möjligt att skapa mer trafiksäkra passager med trafikföreskrifter, medan det på andra platser, till exempel vid större och mer trafikerade vägar kan behövas andra typer av åtgärder.

Övriga

Mälaröarnas Hästsällskap

Att kommunen nu väljer att uppmärksamma hästarna och tar med dem i sin planering, är positivt ur alla vinklar. Det tror vi kommer främja såväl hästsportens utövare som de som livnär sig på den samt allmänhetens attityd till hästens vara i kommunen.

Stadsarkitektkontorets kommentar

Synpunkten noteras.

Det som skildras i dokumentet tydliggör omfattningen av hur stor hästsporten är i kommunen och hur många den berör. Att behovet av ridleder, hästmotionsspår och andra legitima platser tillägnade ridning och vagnskörning, finns och nu uppmärksammas av kommunen, välkomnas förstås varmt. Detta tror vi även är nyckeln till att undvika, eller åtminstone stävja, eventuella konflikter som ibland uppstår mellan ryttare/kuskar och allmänheten.

Synpunkten noteras.

Riktlinjerna är med andra ord såväl efterlängtrade som uppskattade, dock saknas en tidsplan i dokumentet för sådant som ämnas utredas men allra främst där konkreta åtgärder föreslås.

Riktlinjer för hästar i planeringen är ett övergripande dokument som i första hand inte är avsett att presentera förslag på konkreta lösningar, utan främst en viljeinriktning och förhållningssätt till hästfrågor. Eftersom konkreta åtgärder och tidplaner till stor del beror på politiska prioriteringar och därav kan komma att ändras med tiden, bedöms detta inte lämpligt att ta med i denna typ av handling. Tidplaner och konkreta förslag på lösningar får

istället tas fram i varje enskilt projekt.

Vi ser oerhört positivt på att kommunen planerar en kommunal ridled genom större delen av Färingsö. Likaså att viljan finns att ordna så att ridning kan ske parallellt med motionsspåret i Stenhamra och att kommunen vill se över möjligheten att anlägga en rid- och körslinga runt Skå flygfält. Då syftet med MHS är att verka för och företräda kommunens hästintresserade, oavsett disciplin, vill vi härmed passa på att anmäla vårt stora intresse att få vara med i processen.

Värt att nämna är att MHS har för avsikt att bjuda in de stora markägarna i kommunen, i första hand på Färingsö, till ett forum där de ges möjlighet att berätta om vilka förväntningar de har på ryttarna om och då mark upplåts för ridning. Detta är även ett gyllene tillfälle för markägare och utövare att träffas och "rensa luften". Forumet ska gå under devisen "Rid och kör där du inte förstör".

Göran och Anette Ronsten

I den yttersta utkanten av glest bebyggda tätorter där befintligt stall hindrar ytterligare fastighetsbildning bör mindre stall kunna tillåtas.

Vi bor i utkanten av Kungsberga granne med ett stall (Bilaga 1) (Norrby gård, blåmarkerad byggnad t.h.) och önskar själva bygga ett mindre stall (blåmarkerad på Kungsberga 3:34). Den som besöker vår fastighet på ett drygt hektar med möjlighet att arrendera närbeläget bete befinner sig på landet, inte i tätorten.

Friluftsliv i skog och mark

Intressegruppen *Friluftsliv i skog och mark* avger följande remissvar över kommunstyrelsens förslag till ansvarsfrågor, ställningstaganden och mål. Yttrandet följer dokumentets disposition och återger den formulering i dokumentet som intressegruppen vill avge synpunkter på, samt ett förslag till åtgärd.

Kursiv = Dokumentets formulering
Brödtext = Remissvar och Förslag

Hästar i lagstiftningen

Ansvarsfrågan kan utifrån detta (2 kap. MB (1998:808) sammanfattas som att kommunen har ett ansvar att se till att risken för konflikter mellan hästhållning och andra intressen minskar, samtidigt som verksamhetsutövaren har ett ansvar att minska risken att olägenheter uppkommer till följd av verksamheten.

Remissvar: Ett stort problem med formuleringen ovan är att "hästhållningen" består av en tydligt identifierad, homogen grupp verksamhetsutövare med starka och tydliga gemensamma mål, medan resterande medborgare återfinns i gruppen "andra intressen", dvs per definition en spretig

Synpunkten noteras.

Stadsarkitektkontoret anser att detta är ett bra initiativ och ett exempel på den typ av dialog mellan markägare och hästintressenter som kommunen uppmuntrar.

Stadsarkitektkontorets kommentar

Omnämnd fastighet ligger inom ett område där detaljplanering pågår och har därför i handlingen klassats som "Övrigt tätbebyggt område". Enligt förslaget till riktlinjer i handlingen, föreslås hästhållning i dessa områden i vissa fall kunna tillåtas. Miljönämndens riktlinjer ska dock beaktas och en bedömning göras från fall till fall.

Stadsarkitektkontorets kommentar

Noteras.

Formuleringen är en tolkning av lagtext och

samling av motionärer, cyklister, bilister, hundägare, bärplockare osv. En svag sammanslutning om man jämför. För att uppnå en rimlig balans bör kommunen därför åläggas ansvaret att tillvarata dessa gruppers intressen gentemot hästnäringen.

Förslag: Kommunstyrelsen uppdrar åt en grupp representativ för "andra intressen" att ta fram ett dokument motsvarande Hästarnas övärld. Först därefter kan samtliga intressen sammanvägas på likvärdig grund.

*Hästen i kommunens organisation
Inom den kommunala organisationen i Ekerö kommun är hästfrågorna uppdelade på ett antal olika myndigheter.*

Remissvar: Bristen på samordning är, tillsammans med otydligheten i ansvarsfrågan, den starkaste orsaken till alla de problem och konflikter som uppstår mellan hästnäringen och gruppen "andra intressen". Dokumentet nämner behovet av en gemensam syn inom den kommunala organisationen och en större tydlighet gentemot kommuninvånarna, men med avsaknad av konkreta förslag.

Förslag: Skapa en kommunal tjänst med uppdrag att åtgärda olägenheter som uppkommer pga bristen på gemensamma riktlinjer.

*Hästar i Ekerö kommun idag
I Ekerö kommunen finns det idag ca 1 900 hästar och drygt 130 stall. Detta innebär att det i kommunen finns ungefär 1 häst per 13 invånare. Majoriteten av hästarna och nästan hälften av hästhållningarna finns på Färingsö. Arealbehovet för hagar, betesmark och foderproduktion för hästarna i kommunen är ungefär 1900 hektar, vilket motsvarar ca 30% av kommunens jordbruksmark.*

Remissvar: I praktiken innebär detta även att mängden areal avsatt för hästnäringen är större på Färingsö än övriga öar i kommunen vilket gör att andra intressegrupper på Färingsö får jämförelsevis minskat utrymme. Exempelvis har hästnäringen inom ett område beläget mellan Kungsberga-Stavsborg-Sätuna-Tuna-Storgärdet ökat från ett 15-tal hästar för 30 år sedan till dagens 200. Hagar och öppen åkermark har stängslats in och åkervägarna gjorts om till ridvägar, vilket i hög grad försvårar framkomligheten för övriga invånare. Där ridstigar saknas nyttjas dessutom hästen som motorfordon och framförs på allmän väg.

inget formulerat ställningstagande som görs i handlingen.

Dokumentet har tagits fram av Stadsarkitektkontoret i samarbete med flera andra kommunala förvaltningar. I detta fall har uppdraget formulerats som att stadsarkitektkontoret ska utarbeta riktlinjer som tydliggör kriterierna för bedömning av hästärenden i plan- och bygglovsprövningar samt utreda förutsättningarna för att bygga ut ridleder. Andra motsvarande planeringsdokument skulle tas fram på motsvarande sätt.

Synpunkten noteras. Det finns dock inget tydligt ansvar inom kommunen för friluftsliv som inte är organiserat.

Se kommentar till Mälaröarnas Hästsällskap om konkreta förslag.

Synpunkten noteras. Målet är dock att skapa gemensamma riktlinjer så att olägenheter inte uppkommer.

På Färingsö finns många olika fastighetsägare och många stall vilket framför allt innebär att risken för konflikter är större på Färingsö än övriga öar, dock inte nödvändigtvis markarealen avsatt för hästnäring. På Ekerö och Munsö ägs exempelvis stora delar av marken av ett fåtal större hästgårdar, vilket innebär att konflikter med markägare minskar i och med att hästverksamheten bedrivs på markägarens egen mark.

Vad gäller framkomlighet för övriga invånare så gäller allemansrätten här. Det är tillåtet att passera genom hästhagar, medan sådda åkrar inte får beträdas.

Förslag: Hästnäringen tillåts inte växa sig större än att arealen ägd av hästnäringen är tillräcklig för verksamheten. Detta gäller fram till dess att de ridstigar som ska sammanbinda hästnäringarna har anlagts, i enlighet med förslaget i dokumentet. Där en hävdvunnen åkerväg korsas av el-stängsel i syfte att inhägna en hästhage, ska en "stege" av gammal modell anläggas så att allmänheten kan klättra över, på samma sätt som för fårhagar. Ryttare som vistas på allmän väg ska ha genomgått trafikutbildning med godkänt resultat.

*Hästgårdarna bidrar till landskapet
För att hästar inte ska trampa sönder marken eller på annat sätt skada vegetationen på ett negativt sätt, krävs framför allt tillräckligt stora beteshagar. Bra omhändertagande av gödsel leder dessutom till att mindre gödningsämnen sprids och läcker ut i Mälaren.*

Remissvar: Självkontroll är otillräckligt i detta sammanhang. Hästar spolats, hästtäckan tvättas, hästägare och djur "går på toa", regnvatten gör att gödselplattor svämmar över, djuren serveras hö direkt på den leriga, söndertrampade marken.

Förslag: Stall, "tvättmaskiner", "toaletter", gödselhantering och hagar ska kontrolleras flera gånger per år av tjänsteman utsedd av kommunen. Tydliga regler för sanktioner ska införas.

*En del av det rörliga friluftslivet
Om marken skadas till följd av ridning, kan markägaren få tillstånd att förbjuda ridning under perioder då marken är känslig.
Kommunen kan besluta att lokala ordningsföreskrifter om ridförbud ska gälla, exempelvis i motionsspår.*

Remissvar: Skrivningen är otillfredsställande därför att den är otillräcklig. Den lämnar markägare i sticket samt åsidosätter andra intressegrupper. All mark skadas alltid till följd av regelbunden ridning. Detta förstör för markägaren och övriga friluftslivet. Den som är utan häst ska inte vara hänvisad att följa en motionsslinga för att slippa vada i hästbajs. Att kunna gå på en mossbekladdad stig i skog och mark är en rättighet.

Förslag: Kommunen ska ge markägare rätt att avvisa ridning eller möjlighet att anvisa Ridstig respektive Ej ridstig. För allas trevnad är det därefter bara för hästnäringen och övriga intressenter att följa anvisningarna.

*Allemansrätt och ridning
Ridning ska undvikas i skid- och motionsspår samt på känslig mark som t ex lav- och kärrmarker. Skador som uppkommer genom vårdslös ridning kan leda till skadeståndsplikt.*

Kommunen eller andra myndigheter kan inte kontrollera vem marken köps eller ägs av.

Stängsel får inte utestänga allmänheten. I sådant fall ska en stege eller öppningsbart stängsel finnas. Häststängsel är dock i många fall lättare att ta sig igenom än exempelvis fårstängsel.

Något sådant krav finns, precis som för cyklisterna och gående, inte i lagstiftningen.

Miljönämnden har tillsyn på hästverksamheter i kommunen. För närvarande pågår dessutom ett projekt där extra fokus läggs på tillsyn av stall med fler än 10 hästar. Bland annat kontrolleras gödselhantering och hagar. Om tvättmaskin och toalett finns krävs godkänt avlopp. Även detta kontrolleras av miljönämnden som kan förelägga verksamheten om kraven inte uppfylls.

Texten anger vad som gäller enligt lagstiftning kring skyltning.

Synpunkten noteras.

Av markägare kan ansökan om lokal trafikföreskrift att förbjuda ridning göras till Byggnadsnämnden.

Remissvar: Ridning enligt ovanstående ska inte "undvikas". Den hör helt enkelt inte hemma där. Det är lika självklart som att man inte ska köra motocross i en paddock.

Texten anger vad som gäller enligt allemansrätten.

Förslag: Utforma tydliga regler för skadeståndsplikten; vem inom kommunen som ansvarar för anmälan och verkställighet, samt de olika skadeståndsnivåerna.

Prövning sker i varje enskilt fall i domstol. Markägaren initierar frågan om skadestånd.

Risken för markskador är extra stora vid organiserad ridning i grupp eller regelbunden ridning på samma plats. Därför krävs i dessa fall tillstånd från markägaren.

Förslag: Markägares tillstånd inhämtas av hästnäringen via en ansvarig utsedd av kommunen. Enskilda markägare och ryttare ska inte förutsättas lösa frågan på plats. Kommunen ska utfärda riktlinjer, sköta administrationen, kontrollera och utfärda sanktioner.

Synpunkten noteras. Kommunen kan möjligen vara en medlare i ärenden, men inte en part i överenskommelser om det varken är en kommunal verksamhet eller kommunal mark.

Hästallergener

Eftersom allergener har visat sig först och främst spridas med kläder och hår hos de som vistas i stall, är möjlighet till dusch och ombyte vid stallen viktigt att beakta.

Förslag: Utfärda riktlinjer för lämplig reningsanläggning och slamtömning. Kommunen ska kontrollera installationen och genomföra regelbundna kontroller.

Se kommentar ovan angående krav på godkänt avlopp.

Miljönämndens riktlinjer

Miljönämnden i Ekerö kommun har, efter att Boverkets vägledning tagits fram, antagit riktlinjer för skyddsavstånd mellan hästhållning och bostadsbebyggelse.

Remissvar: I dokumentet anges skyddsavstånd som skiljer sig från tidigare angivna riktlinjer. Av största vikt för rättssäkerheten är att skyddsavstånd som utfärdats enligt de gamla reglerna bibehålls i de områden där dessa trätt i kraft.

Miljönämndens riktlinjer utgår från Boverkets vägledning. Både Boverket och Miljönämnden poängterar dock att det endast är vägledande riktlinjer och att en bedömning ska göras i varje enskilt fall. Riktlinjerna kan även komma att ändras om ny forskning visar på nya resultat. Riktlinjerna har därför tagits bort från handlingen. Bedömningen av skyddsavstånd görs då frågan är aktuell och kan alltså komma att omprövas om frågan på nytt kommer upp inom att område.

Förslag: Miljönämndens nya riktlinjer, så som de föreslås i dokumentet, ska endast gälla skyddsavstånd mellan hästnäring och bostad som beslutas efter det att de nya riktlinjerna trätt i kraft.

En bedömning ska dock göras i varje enskilt fall utifrån exempelvis topografi, förhållande vindriktning, bebyggelsestruktur, verksamhetens storlek samt typ och storlek på hagar.

Remissvar: Vem gör bedömningen, på vilka grunder och på uppdrag av vem? I en liten kommun är risken stor för subjektivitet, lojalitet och jäv.

En del frågor kan på grund av dess komplexitet inte styras och hanteras genom regelverk, utan måste hanteras genom bedömningar där många olika aspekter vägs in. Dessa bedömningar utförs av professionella tjänstemän och beslutas

Förslag: Om detta ska fungera utan olyckliga konsekvenser krävs ett mycket tydligt regelverk.

av folkvalda politiker.

Mål. Strategi och riktlinjer

Mål

Alliansen i Ekerö skriver i sin politiska plattform 2015 - 2018 att "vi ser ett stort värde i djurhållning som håller landskapet öppet."

Remissvar: Med hästar hålls landskapet oftast tyvärr mer än öppet; det finns inte ett grönt stråk kvar i hagarna. Därtill blir öppenheten otillgänglig för allmänheten eftersom el-stängsel förhindrar passering.

Noteras.

Angående elstängsel, se kommentar ovan.

Strategi

Vid planering för och intill hästhållning måste hänsyn tas till verksamhetens behov av yta. För att hästar ska kunna röra sig naturligt krävs tillgång till hagar med en storlek av 0,5 hektar per häst. Även ytor för ridning/körning ska beaktas.

Förslag: Kommunen inrättar en myndighet för hästnäringen med uppgift att bli tillse att planerad hästverksamhet har tillräcklig yta och sanitet för verksamheten. Hästnäringen ansöker om tillstånd och genomgår regelbunden kontroll; på liknande sätt som när man söker bygglov.

Vid uppstart av en ny verksamhet krävs bygglov och tillstånd av Länsstyrelsen. För hästverksamheter generellt bedriver Miljönämnden tillsyn (se kommentar ovan angående tillsyn).

Bebyggelse och hästhållning

Ny bostadsbebyggelse bör inte tillkomma på sådant sätt att den i större utsträckning hindrar hästhållning.

Remissvar: Som en konsekvens bör inte heller hästhållning inrättas på ett sådant sätt att det uppstår hinder och olägenhet för redan befintlig bebyggelse.

Detta är anledningen till riktlinjerna om skyddsavstånd. Tidigare rättsfall visar dock att på landsbygden kan större acceptans för hästverksamhet och stall krävas från kringboende.

I samtliga fall ska miljönämndens riktlinjer för skyddsavstånd beaktas och en bedömning göras utifrån de lokala förhållandena på platsen.

Remissvar: Se ovan ang. risk för subjektiv bedömning, lojalitet och jäv.

Se kommentar ovan om bedömningar av skyddsavstånd.

Lämpliga ridvägar bör märkas ut för att tydliggöra var ridning är tillåtet.

Förslag: Tydliggör för hästnäringen att ridning inte är önskvärd, helst skadeståndspliktig, utanför markerade lämpliga ridvägar.

Synpunkten noteras. Detta är dock inte förenligt med allemansrätten.

Trafiksäkerhetsfrågor i samband med ridning bör belysas och beaktas.

Förslag: För allas vår säkerhet: Inför hästkörkort!

Se kommentar ovan om ridning i trafiken.

Skyltning

Istället bör skyltning visa "Lämplig ridväg" och "Ridning olämpligt".

Förslag: Inför obligatorisk utbildning inom hästnäringen bestående bl a av trafikvett, vett och etikett, uppförandekoder, hänsynstagande.

Johan Sagström

Kommunen bör ge en grupp som kan representera övriga intressen (alltså alla intressegrupper som riskerar hamna i konflikt med hästnäringen) i uppdrag upprätta ett dokument motsvarande "Hästarnas övärld". I dagsläget kan de intressen som omnämns i nämnda dokument inte vägas samman likvärdigt, hästnäringen prioriteras även i skog och mark, till övriga frilufsares förtret.

Färingsö ridskola och Färingsö rididrott

Vid genomläsning av det remitterade, vill vi gärna kommentera något av innehållet. Just rörande den komplexa bilden av hästen i kommunens organisation, (bra beskrivet!) vill vi gärna att det trycks på mer på det som rör just infrastrukturen.

Kopplat till t ex ridleder ligger där den gordiska knuten och också en nyckel för det som påverkar möjliga genomföranden och avtal av desamma. Det finns ju ett stort behov av ridled/ridvägar just på Färingsö eftersom det är där merparten av kommunens hästar finns. Vi upplever också att det är just på Färingsö det finns flest och störst problem med tillgänglig mark.

I materialet under *Överenskommelser behövs* nämns bl a i förbigående att "Ett sådant avtal bör dock tecknas mellan markägaren och nyttjaren, till exempel en ridförening. Kommunen kan inte som part ingå ett sådant avtal". Må så vara, i just avtalsdelen, men via en kommunal samordning skulle det åtminstone vara möjligt. Utan en sådan roll/funktion hos kommunen kan vi inte se att det skulle bli möjligt, ens på lång sikt.

I vår gemensamma strävan att nå föreslagna mål för ridsport och ungdomsverksamhet, perspektiven på nyttan i landskap och en del av det rörliga friluftslivet kopplat till de strategier och riktlinjer som föreslås i remissen, föreslår vi därför att:

- Lyft in en punkt i åtgärdsprogrammet där vad som ska uppnås är *Ridled*. Under *Åtgärd kommunal samordning* och sist men inte minst *budgetförslag* under Resurs.

Vidare har vi funderingar rörande under avsnittet *Ridvägar*. Det påtalas att det kan samskapas utrymmen för motionärer såsom cyklister, joggare, skidåkare och ryttare. Markförhållanden anges som en orsak till att t ex separera vägarna. I nedan finns ett klipp från en trafikrapport där det bl a nämns att reaktioner från hästar såsom flyktdjur, i samband med plötsliga händelser och ljud från t ex en cyklist kan reagera på ett sätt som kan leda till olyckor. Alldeles oavsett

Synpunkten noteras.

Stadsarkitektkontorets kommentar

Se kommentar till Friluftsliv i skog och mark.

Stadsarkitektkontorets kommentar

Synpunkten noteras.

Noteras.

Synpunkten noteras.

Åtgärdsprogrammet har utökats med detta.

Detta är naturligtvis aspekter som ska vägas in då frågan om kombinerade spår utreds/planeras. Kombinerade spår förutsätter

ryttarens kapacitet och erfarenhet! Vi vill av säkerhetsskäl därför trycka på att det är av vikt att just separera, snarare än att samskapa i frågan om ridvägar/ridled i förhållande till andra motionärer.

Hästar uppfattar världen på ett annat sätt än vi människor, vilket kan vara svårt att sätta sig in i för personer som inte har erfarenhet av att handskas med hästar. I Pinzke och Elgäkers trafikrapport 59 tas exempelvis hästarnas känslighet för variation i underlag. Författarna vidareutvecklar att hästar ofta uppmärksammar ändringar i textur och färg och kan reagera på exempelvis vitmålade asfaltstreck. De kan även reagera när de upplever sig trängda eller för plötsliga händelser och ljud såsom cyklister eller när en lastbil släpper på hydraulikbromsen. Den naturliga reaktionen för hästen är att fly, vilket kan leda till allvarliga olyckor när andra trafikant är inblandade. 59 Pinzke & Elgäker, 2008

Mälaröarnas LRF-avdelning

01. Äganderätten/brukningsrätten får inte urholkas av kommunens förslag om – riktlinjer för hästverksamhet.
02. Att från kommunens sida medverka till att ridning får ske på vår mark med stöd av allemansrätten är inte godtagbart. Ägande och brukningsrätten måste gå före den hobbyverksamhet, som ridning är.
03. Om ridning skall ske på annans mark, måste först en dialog ha förts med berörd brukare/markägare.
04. Ridning som förorsakar markskada skall ersättas. Ryttare måste alltid fråga ägare/brukare om lämplighet att rida och om vägval. Ytterligare skäl till att ridning inte får bedrivas fritt, är risken för spridande av flyghavre.
05. Vi är många brukare/ägare som också är jägare. Det måste respekteras. En förväntad fin jakttag kan bli helt spolierad av några ryttare som rider på – allemansrätten.
06. En areal på 0,5 ha mark/häst vid nybyggnation av en hästanläggning anser vi vara alldeles för lite mark. Problem flyttas ut till grannar och omkringliggande vägar. Vårt förslag är ca 2 ha mark/häst om inte ridhus byggs.

Mälaröarnas Naturskyddsförening

Mälaröarnas Naturskyddsförening (MNF) har valt att kommentera de delar som rör natur och miljö.

Man har i rapporten identifierat miljöaspekter i hästnäringen såsom betesmarker och närproducerat gödsel till jordbruk. Det finns dock flera aspekter kopplade till hästnäringen som kan

hänsynstagande av samtliga användare. Det finns exempel och situationer då det fungerar bra att exempelvis fotgängare och ryttare samsas om vägen, medan det i andra fall fungerar mindre bra. Detta är dock en fråga som kan undersökas vidare.

Synpunkten noteras. Att helt undvika risken för inslag som kan skrämra en häst är dock omöjligt. Vid ridning i trafik eller i terräng finns alltid en risk för situationer där en häst kan bli skräm. Stadsarkitektkontorets bedömer inte att det är skäl till att helt utesluta möjligheten till kombinerade spår.

Stadsarkitektkontorets kommentar

Förslaget till riktlinjer för hästar i planeringen påverkar inte äganderätter eller brukningsrätten. Det som anges som rättigheter vad gäller ridning är det som anges i svensk lagstiftning. I det avseendet redogör handlingen för vad som gäller enligt lag och är inte något ställningstagande från kommunens sida.

Dialog ska ske vid organiserad ridning eller upprepad ridning på samma plats, men är förstas önskvärt även i andra sammanhang. Synpunkt angående spridning av flyghavre noteras.

Synpunkten noteras.

0,5 ha mark/häst bedöms tillräckligt med hänsyn till läckage av näringsämnen samt utdjurskyddssynpunkt.

Noteras.

Stadsarkitektkontorets kommentar

identifieras som viktiga för miljön. Dessa är bland annat transporter och storlek på rasthagar. Dessutom har hästens dåliga rykte som dålig förvaltare av naturbetesmarker förbättrats genom åren genom att man identifierat vari problemen har legat och på så sätt kommit till rätta med problemen. Dessa miljöaspekter i hästnäringen har bland annat identifierats av Ridsportförbundet i rapporten "Hållbar ridsport 2025", Jordbruksverkets skrift 2013, samt i Blomberg & Välimaa 2016.

Noteras.

I de riktlinjer som kommunen föreslår står att: "På landsbygden ska hästgårdar prioriteras och bebyggelse inte tillkomma på sådant sätt att det försvårar hästhållning." Här har kommunen identifierat att nedläggning av verksamhet p.g.a. förtätning som försvårar eller förhindrar hästhållning kan leda till att marker inte betas och på så sätt ändras landskapet. Här håller vi med kommunen och Mälaröarnas Naturskyddsförening anser också att det är viktigt att inte lägga ned hästgårdar och på så sätt hindra den markanvändning som håller landskapet öppet. Både foderproduktion och beteshagar håller landskapet öppet. Foderproduktion inom kommunen ger kortare transporter än om hästägarna köper stråfoder från norra Sverige (Blomberg & Välimaa 2016). De flesta beteshagar ligger på åkermark, men det vore önskvärt att även naturbetesmarker betades i stället för att växa igen. Eftersom hästar klarar förvuxet, grovt gräs bäst av alla djurslag gör att öppna marker som varit utan bete en längre tid fungerar bra för hästar (Blomberg, J. & Välimaa, C. 2016).

Synpunkten noteras.

Möjligheten till naturbete med häst i kommunen kan med fördel undersökas vidare.

Vidare skriver man att "Vid planering för och intill hästhållning måste hänsyn tas till verksamhetens behov av yta." Man tar upp tillgång hagar (0,5 Ha /häst) och ytor för ridning. Vi skulle vilja lägga till att det är viktigt att hagarna inte blir för små eftersom det då sker ett ökat näringsläckage. Många hästar går i så kallade rasthagar vid sin dagliga utevistelse under höst-, vinter- och vårmånaderna. Då tillförs näringsämnen till marken genom foder som ges till hästarna. Storleken på dessa hagar regleras främst genom djurskyddslagen, men den minsta tillåtna storleken ger ändå ett överskott av näringsämnen som inte tas upp av marken (Jordbruksverket 2013). Det är alltså viktigt att storleken på dessa rasthagar inte av olika anledningar minskas ytterligare. Sommarbeten producerar inte ett överskott av näring eftersom de då normalt utgör den enda födokällan (Jordbruksverket 2013).

Texten har kompletterats vad gäller storlek på hagar och näringsläckage.

Sammanfattningsvis är det ur miljösynpunkt viktigt att ha så stora rasthagar som möjligt där antalet hästar per ytenhet hålls på en låg nivå.

Noteras.

En annan miljöaspekt är transporter. Det är därför viktigt att ridskolor dit många personer

skall ta sig fortsättningsvis ligger centralt för att man skall kunna ta sig med kommunala färdmedel, cykel eller till fots (Blomberg & Välimaa 2016). Det är viktigt att barn och ungdomar lär sig att ta sig fram på ett miljövänligt sätt och att inte föräldrar tvingas skjutsa barn med bil för att de skall kunna utöva sina fritidsaktiviteter. Vi anser att kommunens ståndpunkt i den frågan verkar vara i linje med MNF's.

Torbjörn Palmqvist

Efter att häromdagen promenerat på Stenhamra motionsslinga och noterat att där pågick arbeten för att bredda slingan, till 4 m, för delad verksamhet motion – ridstig, sökte jag information "vad pågår"?

På kommunens hemsida fann jag informationen! En samrådshandling t o m den 19 april kring rubriken ovan. Vid kontakter med personer i omgivningen fick jag samma svar, "har ingen aning, har inte hört något om samråd i frågan. Och bygger man om innan samrådstiden gått ut? Vem har beslutat om vad?"

Att kommunen startar ett samråd kring hästar i planeringen är positivt, men får det gå till på detta sätt? Vem tittar på hemsidan för att leta om kommunen håller samråd? Många inblandade i kommunen borde få bättre information om detta viktiga ärende. Kallelse av direkt inblandade parter i närområdet kan ske via lokaltidningar eller kallelse till informationsmöte/-n. Vad behöver då kommunen göra? Jag förväntar mig att följande sker omgående:

1. Stoppa arbetet på Stenhamra motionsslinga om det saknas beslut. Finns beslut emotser jag gärna ett ex. på vad beslutet omfattar, när det togs och av vem/vilka.
2. Förläng tiden för samråd med minst en månad. Många berörda firar idag påsk/semester utomlands, i fjällvärlden eller på andra håll.
3. Informera berörda via media att samråd pågår och vad frågan gäller. Direkt berörda i närområdena vill säkert ta del av kommunens tankar och idéer.
4. Hur har man gjort i andra kommuner i Sverige med många hästar? Det finns bra information att hämta på Googles sidor om ridstigar/-vägar och motionsslingor etc (Bilaga 1).
5. Vem ska ansvara och sköta en ridstig/hästväg särskilt intill en motionsslinga?
6. Ta gärna del av hur kommunens skogar som berids ser ut. Det finns ju idag gott om sönderridna stigar och skogsvägar i

Synpunkten noteras.

Stadsarkitektkontorets kommentar

Att bygga ridslingan i Stenhamra är ett beslut som tagits av Kultur- och fritidsnämnden genom den anläggningsplan som nämnden beslutat om. Utbyggnaden råkar sammanfalla i tid med arbetet med att ta fram riktlinjer för hästar i planeringen, men är inte ett resultat av detta dokument utan är två olika projekt som pågår parallellt.

Annonsering med information om pågående samråd av riktlinjerna har skett i lokaltidningarna i samband med samrådet.

Se kommentar ovan kring beslut.

Information om beslutet ges av Kultur- och fritidsnämnden.

Samråd pågick i 5 veckor, vilket bedöms tillräckligt.

Se kommentar om annonsering ovan. Information om samrådet har dessutom gått ut till berörda myndigheter och organisationer.

Synpunkten noteras.

Kommunen kommer att ansvara för drift av den nya ridslingan i Stenhamra. För drift på mark som inte är kommunal ansvarar inte kommunen.

Noteras.

området. Välkomna på ett besök, jag guidar gärna. Tag med stövlar!

7. Varför inte se efter om man kan göra bra ridvägar där man rider idag? Det finns bra förslag på hur man bygger upp ett bra underlag för hästvägar, ex se Göteborg stad/Ridvägar. Eller Sigtuna kommun/Ridstigar. Eller Hästsverige-Ridvägar med många funktioner. (Bilaga 2).
8. Varför separerar andra kommuner på ridvägar och motionsslingor/gångvägar? Kanske ser man risker med att blanda grupperna. Vem tar ansvar vid olyckor?

Jag har svårt att hitta något om dessa frågor utredda och behandlade i samrådet från kommunen.

Jag är övertygad om att de flesta i vårt område står bakom mina synpunkter, men tidsbristen har inte gett mig möjlighet till annat än information om vad som står på kommunens hemsida i rubricerat ärende.

Jag kommer att befinna mig utomlands tom den 25 april så det finns tid för kommunen att kommentera mina frågor. Och samtidigt fundera på om att göra om proceduren till ett riktigt samråd.

**Bengt Erkki och Jimmy Fröberg,
Troxhammar Golf AB**

Vi såg av en tillfällighet samrådet kring ridstigar på Färingsö.

På de ställen där ridning sker enligt detaljplan och utmärkning 2006 har vi inte hört att det skulle vara några problem. Elstängslet har suttit sedan länge utan problem. I syd östra hörnet flyttades ridstigen 2010 enligt överenskommelse med ridföreningen, kommun och Anders Blomkvist som då arrenderade marken. Detta för att slippa korsa diagonalt igenom nya golfbaneområdet (öppnades för spel 2009).

Att flytta stängslet närmre in på banan och ridstigen lika så kan medföra säkerhetsproblem gällande förlupna bollar. Tex kan vi av säkerhetsskäl inte ha ridstig längre in på golfbanan norr ut längs Färentunavägen. Se rekommendationer från golfförbundet och trafikverket gällande säkerhetszon vid golfspel. Det finns gott om plats mellan gångbanan och elstängslet, på ett ställe måste dock ett buskage tas bort och detta är OK för oss.

Vi motsätter oss den förslagna dragningen som delvis är felaktig och eventuell flytt av elstängsel. Vi ser fram emot en personlig kontakt så att vi kan hitta en bra lösning för alla inblandade.

Utgångspunkten är att befintliga ridvägar ska användas och sammankopplas för en längre ridled. Kommunen kan dock inte anlägga ridväg på enskilds mark. Detta måste ske genom överenskommelse mellan markägare och brukare.

Se kommentar ovan till Färingsö ridskola och Färingsö rididrott angående olycksrisk. Vad gäller ansvar vid olyckor så gäller skadeståndslagstiftningen på samma sätt som i andra sammanhang där hästar och gående möts.

Noteras.

Samrådsprocessen har utförts enligt kontorets rutiner.

Stadsarkitektkontorets kommentar

Uppfattningen som framförts från ett antal ryttare och stallägare i området är att det är trångt att rida bredvid elstängslet längsmed Färentunavägen, då risken upplevs stor att en häst kan råka gå emot stängslet. Dialog med ryttare i området rekommenderas så att frågan kan lösas.

Synpunkten noteras.

Se kommentar ovan kring synpunkt från ryttare i området.

Den föreslagna dragningen har markerats utifrån gällande detaljplan för golfbanan. Överenskommelse får därutöver träffas mellan berörda parter kring exakt dragning och åtgärder för att ridvägen ska kunna nyttjas.

Sammanfattning

De inkomna synpunkterna har bidragit till följande ändringar:

- Åtgärdsprogrammet har ändrats så att endast en nämnd har huvudansvar för varje åtgärd. Åtgärdsprogrammet tas dock inte upp till beslut i kommunstyrelsen, utan behandlas separat i ett senare skede.
- *Ridled* har lagts till som åtgärd i åtgärdsprogrammet.
- Miljönämndens riktlinjer har tagits bort från dokumentet. Istället görs hänvisning till riktlinjerna.

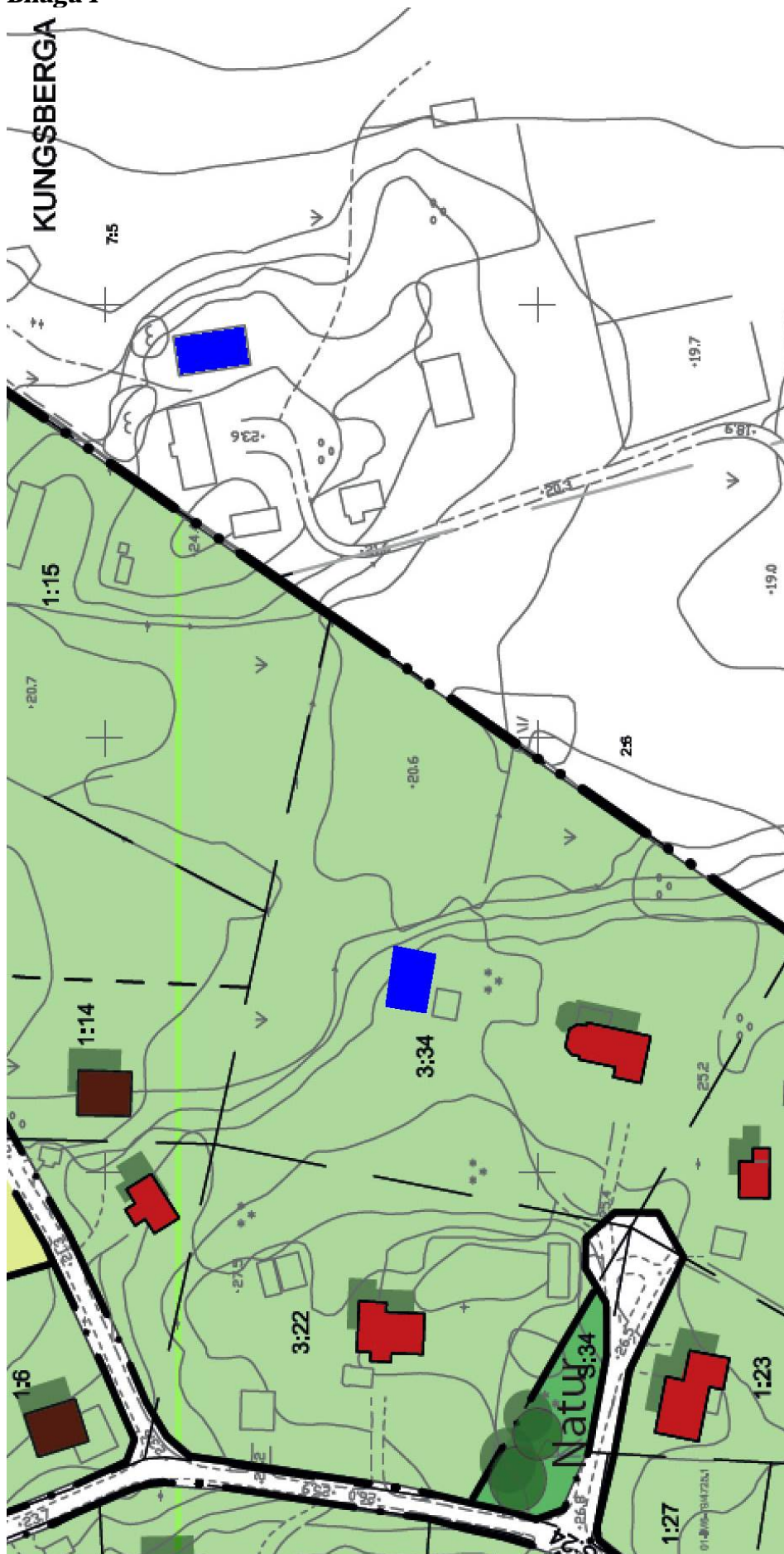
I övrigt har mindre korrigeringar gjorts gällande formalia i handlingen.

STADSARKITEKTKONTORET

Tommie Eriksson
Miljö- och stadsbyggnadschef

Emelie Greiff
Planarkitekt

Bilaga 1

DU, HÄSTEN OCH ALLEMANSRÄTTEN

Du har säkert hört det förr - Sverige är unikt. Ridning och körning ingår i allemansrätten, men eftersom hästar lättare kan trampa sönder marken finns det en hel del att ta hänsyn till för oss hästburna.

VAD GÄLLER VAR?

Allemansrätten handlar mycket om att tanka efter före. Där du riskerar att rida sönder marken är det inte tillåtet att rida eller köra. Så var noga när du väljer väg. Den bästa regeln är; Fråga markägaren först - rid sedan!

I SKOGEN - När marken är blöt och känslig, vanligtvis under vår och höst, ska du undvika att rida på mjuka skogsstigar, angar och i hagar. Var alltid försiktig när du rider på stigar med synliga trädrotter, så att hästen inte trampar sönder rötterna. Då kan det bli rottröta i trädet och virket förstörs.

PÅ STUBBÄKRAR - Odlat mark får du inte rida på. Det gäller även stubbäkrar. Det är alltid markägaren som bestämmer om du får rida på den guldgula stubben eller inte. Att fråga först och rida sen är en bra regel.

I NATURRESERVAT - I nationalparker och naturreservat är naturen extra känslig och här gäller inte allemansrätten på samma sätt som i övriga naturen. Läs på anslagstavlor i området vad som gäller. Är du osäker - ring kommunen eller länsstyrelsen.

PÅ STRANDEN - Här gäller allemansrätten, men det är upp till varje kommun att bestämma när det är tillåtet att rida och inte. De flesta stränder har hund- och ridförbud under badsäsongen. För att veta mer exakt, ring din kommun och fråga.

PÅ VÄG - Det finns många olika sorters vägar; allmänna, kommunala och statliga för att nämna några. Här är det fullt tillåtet att rida bara du följer lagarna i trafiken. Sedan finns det enskilda vägar och skogsbilvägar och här är det allemansrättens regler som gäller. Det är alltså tillåtet att rida även där, så länge vägen inte tar skada. Var därför försiktig med att rida för nära känslig dikeskanter och vägrenar.

SÄG HEJ!

Vett och etikett från hästryggen är jätteviktigt. När du möter någon på en väg eller stig, säkra alltid av och låt personen passera. Var alltid glad och trevlig mot de människor du möter på ridturen. Gör det till en vana att alltid säga hej, så får du garanterat ett trevligt hej tillbaka!

Är du minst osäker på en ridväg, chanssa aldrig utan fråga först!

PRATA HÄST MED BONDEN

Markägare måste ha tålamod med att andra använder deras mark - så länge den inte blir förstörd. Men vi som vill rida och köra på någon annans mark måste ta vårt ansvar, det bäddar för en bra relation. Här du en bra dialog med markägaren så brukar det sällan bli några problem. Bästa tipset om du vill undvika konflikter är att alltid kontakta markägaren innan du ger dig iväg.

SÅ BLIR DU VÄN MED BONDEN

- Vet du vem som äger marken - ta reda på numret och ring. Eller ännu bättre, bjud in markägaren på en fikastund i stallet. Träffas ni så är det många gånger lättare att prata och få förståelse för varandras syn på saken.
- Vet du inte vem som äger marken? Ring din kommun och fråga efter någon som jobbar med markfrågor. De kan hjälpa dig med både namn och adress till markägarna i ditt närområde.
- Se till att du tar första kontakten. Då inser markägaren att du bryr dig, är positiv, ansvarsfull och engagerad.

HEJ! VEM ÄGER MARKEN HÄR?

Namn på markägare:

Telefonnummer:

HÄR FÅR DU ALDRIG RIDA:

- Åkrar, vallar och annan odlat mark
- Tomter
- Parker, grasmattor och planteringar
- Skogsplanteringar
- Trottoarer och cykelbanor
- Uppmärskade skidspår, motionsspår och vandringsleder

Tillsammans får vi landet att växa.

LANTBRUKARNAS RIKSFÖRBUND

105 33 STOCKHOLM, Telefon: 0771 573 573, www.lrf.se

Postens medlemsadress av Jordbruksverkets satsning på Livskraftigt hästfärgande.

Häst & människa

Hästens användningsområden

Utbildning & arbete med häst

Arbete inom hästnäringen

Hästföretagande

Säkerhet för häst & människa

Forskning om ridkonst

Hästen i samhället

Klimatsmart

Hästen i media

Hästen i EU

Hästhälsa nära tätort

Planering för många funktioner

Framtida ledare formas i stallmiljön

Lagar & regler

Organisationer & myndigheter

Ridvägar med många funktioner

Det är absolut möjligt att ryttare till häst kan samsas med andra intressegrupper i tätortsnära marker. Men för att det ska fungera och vara säkert för alla parter behövs noggrann planering.

Det menar forskaren Anna Peterson vid SLU i Alnarp. Hon har gjort en studie om hur man bör tänka för att gröna stråk i det öppna jordbrukslandskapet ska kunna rymma såväl ryttare, cyklist, som gångtrafikanter med flera. Forskningen är finansierad av Stiftelsen Hästforskning.

Studierna har gjorts i södra Sverige där den allemansrättsliga marken är stark begränsad på grund av att det mesta av åkermarken är odlad. Dessutom är befolkningsstrycket i dessa områden stort.

En ridväg vid Tottarp i Staffanstorps kommun. Foto: Mats Gyllin

Anna Peterson anser att ridvägar kan rymma många fler funktioner än bara ridning. Dessa grönstråk kan ge både ökad biologisk mångfald och ökad rekreation för tvåbenta och fyrbenta.

- Det fungerar i många andra länder så varför ska det inte vara möjligt även i Sverige, säger hon.

Att samla flera funktioner på samma yta har många fördelar tycker SLU-forskaren. Det tar mindre markyta i anspråk och kostnaden för anläggning och skötsel blir därmed mindre. En annan fördel är att man genom att anlägga stråk kan få folk att vistas på platser som är lämpliga och inte överallt.

Ersättning till markägare

I sina studier har Anna Peterson haft kontakt med markägare, planeringsansvariga och olika grupper av användare. Den förstnämnda gruppen är särskilt viktig för att en ridväg ska kunna anläggas. Markägare ska självklart vara delaktiga i planeringen och de ska även få ersättning för att de upplåter mark till ridleder.

- Men bör se anläggning av ridvägar och andra stråk som produktion av rekreation, folkhälsa, livskvalitet och biologisk mångfald.

När det gäller utformningen av vägarna rekommenderar Anna Peterson att de görs som slingor för att man ska slippa gå fram och tillbaka längs samma väg.

Man bör även planera för skilda stråk för att hästar och gångtrafikanter inte ska komma för nära varandra. Barriären kan gärna utgöras av lågväxande vegetation som skärmar av samtidigt som den ger god sikt.

Du, hästen och allemansrätten - broschyr från LRF

Text: Carin Wänge. HästSverige Projekt: Ridvägar som en del av multifunktionella stråk - förslag för design och implementering i peri-urbana miljöer. Finansierat av Stiftelsen Hästforskning. Ansvarig forskare: Anna Peterson. SLU 2012-04-23

Skriv ut 76

Rida säkert i Värmdö - en förstudie

Dnr 6023-2009-55534
Totta Ogander
Värmdö, mars 2010

2017-04-09

Ridstigar

Sigtuna kommun

Start ... Park och natur Stigar, leder och spår Ridstigar

Ridstigar

[Synpunkter & felanmälan](#)

Sigtuna kommun har under hösten 2005 anlagt en ridstig i Rävsta naturreservat, delvis med hjälp av stalliga naturvårdsbidrag. Ridverksamheten inom reservatet har ökat under de senaste åren och behovet av fler anlagda ridstigar har blivit större. Den nya ridstigen ska motverka den ridning som i allt större omfattning sker utanför de anvisade stigarna. Följden blir annars att motionsspår och känsliga biotoper trampas sönder och att konflikter uppstår mellan ryttare och övriga besökare i reservatet.

Invigning av nyridstig

<http://www.sigtuna.se/sv/Miljo--Natur/Park-och-natur/Stigar-leder-och-spar1/Ridstigar/>

1/2

2017-04-09

Ridstigar

Ridstigen har anlagts längs med vallen på åkermarken som en terrassbyggnad av bärlagergrus ovanpå en geotextilduk.

Ett fel inträffade

De markerade fälten måste fyllas i

2012-02-08

Kontakta Sigtuna kommun

Telefon: 08-591 260 00

Fax: 08-591 260 36

sigtuna.kommun@sigtuna.se[Om webbplatsen](#)[Webbkarta](#)[Om cookies](#)**Besöksadress**

Kommunhuset Södergatan 20

Öppettider: mån-tors, 8.00-17.00,
fre 8:00-15:00[Sigtuna kommun i sociala medier](#)[Kontakta webbansvarig](#)**Postadress**

195 85 Märsta

2017-04-09

Vandringsstigar

Start ... Stigar, leder och spår Vandringsstigar

Vandringsstigar

[Synpunkter & felanmälan](#)

Alla naturreservat i kommunen välkomnar besök och en satsning på vandringsstigar gör flera av dem extra tillgängliga. Med tydligt skyltade stigar, kartskyttar längs med stigen, vägvisare och km-uppgifter är det lätt att ge sig ut i våra naturområden.

Sista fenissan

Alla stigar förutom Wenngarnsstigen är gångbara fr.o.m. vecka 8, men den sista skyltningen kan pågå t.o.m. mars. Wenngarnsstigen beräknas vara helt klar den 15:e mars.

Steningedalsleden (ca 7,5 km) börjar i Märsta vattenpark bakom stationen och går genom Sköndalsskogens och Steningedalens naturreservat ner till Steningebadet där den ansluter till Upplandsleden. Följer man denna västerut kan man också ansluta till Rävstaleden. [Se här för karta.](#)

Rävstaleden är en 8 km lång vandringsstig genom skog och betesmark i Rävsta naturreservat, med gravfält, badplats och flera grillplatser på vägen. [Se här för karta](#)

Hällsbostigen är en 4 km lång stig genom trollslogen i Hällsboskogens naturreservat. Här har vi anlagt spänger över blöta partier på stigen, som börjar från elljusspåret. [Se här för karta.](#)

Wenngarnsstigen (ca 3,5 km) utgår från

<http://www.sigtuna.se/sv/Miljo--Natur/Park-och-natur/Stigar-leder-och-spar1/Vandringsstigar/>

1/2

2017-04-09

Vandringssstigar

Wenngarns slott och rundar Askarehage naturreservat. Stigen går förbi fågeltornet och grillplatsen. [Se här för karta.](#)

Wenngarnsstigen ligger i samma reservat som Askarestigen, men har mer lättgångna stigar. **Stigen beräknas vara helt klar 15 april 2016.**

Askarestigen (ca 2,5 km) går på små stigar genom betesmarken och på en spång över strandängarna i Askarehage naturreservat, förbi fågeltorn och utsiktsplattform. [Se här för karta.](#)

Ett fel inträffade

De markerade fälten måste fyllas i

2016-02-15

Kontakta Sigtuna kommun

Telefon: 08-591 260 00

Fax: 08-591 260 36

sigtuna.kommun@sigtuna.se

[Om webbplatsen](#)

[Webbkarta](#)

[Om cookies](#)

Besöksadress

Kommunhuset Södergatan 20

Öppettider: mån-tors, 8.00-17.00,

fre 8:00-15:00

[Sigtuna kommun i sociala medier](#)

[Kontakta webbansvarig](#)

Postadress

195 85 Märsta

[Hem](#) / [Kultur och fritid](#) / [Fritid och natur](#) / [Motion och hälsa](#) / [Utomhusmotion](#) / [Ridvägar](#)

Ridvägar

I Göteborg finns ungefär 70 kilometer ridvägar. De flesta av ridvägarna sträcker sig över ett stort område, vilket gör att du kan få en fin och sammanhängande riddtur med din häst.

Alla ridvägar har grusunderlag, i vissa fall består en del av sträckan av asfalt.

Du hittar alla ridvägar i karttjänsten [Friluftsliv i Göteborg](#).

Ridrastplatser

Längs ridvägarna i Billdal-Årekärr, Lunna och Clareberg finns ridrastplatser. Där kan du vila din häst och slå dig ned på sittbänkarna och äta din matsäck. Du kan välja att markera dem i karttjänsten [Friluftsliv i Göteborg](#) med en lila prick.

Skötsel av ridvägar

Underlaget på ridvägarna ses över kontinuerligt och åtgärdas vid behov.

Här får du inte rida

Kom ihåg att du inte får rida på [motionsspår](#), gång- och cykelvägar eller på [badplatser](#).

Kontakta Göteborgs Stad

Teknisk handbok

[Allmänna krav och riktlinjer för gator](#) / Ridvägar

Ridvägar

Helsingborg vill erbjuda fina ridvägar i omväxlande miljöer. Vid projektering av ridvägar är det viktigt att tänka på att dessa ska fungera väl för ryttare och häst. Ridvägen ska också fungera tillsammans med andra trafikanter som bilister, cyklister och gående.

Krav

Läs det här först:

[Allmän information inför projektering](https://tekniskhandbok.helsingborg.se/1305/allmanna-anvisningar-och-krav/) (https://tekniskhandbok.helsingborg.se/1305/allmanna-anvisningar-och-krav/)

[Allmänna krav och riktlinjer för gator](https://tekniskhandbok.helsingborg.se/1305/allmanna-anvisningar-och-krav-2/) (https://tekniskhandbok.helsingborg.se/1305/allmanna-anvisningar-och-krav-2/)

Det måste finnas en skiljeremsa mellan ridvägen och bil-, cykel- eller gångväg. Mellan ridväg och bilväg måste den vara minst 4 meter bred. Mellan ridväg och gång- eller cykelväg måste den vara minst 2 meter bred men om plats finns bör den vara 4 meter bred.

Ridvägen måste ansluta till omgivande mark så att det inte finns branta slänter intill ridvägen.

Riktlinjer

Ridvägar bör vara minst 2,2 meter breda.

Ridvägen bör utformas så att den följer landskapet och att de är varierande, med delar som är raka och delar som är mer slingrande. De får dock inte vara så slingrande att den medför att man bara kan rida mycket sakta.

Se även

- [Program, riktlinjer och dokument](#)
- [Tillstånd och dispenser](#)

Publicerad: 19 juli 2016 kl. 16:35

Senast uppdaterad: 28 oktober 2016 kl. 10:39

<https://tekniskhandbok.helsingborg.se/allmanna-anvisningar-och-krav-2/ridvagar/>

1/1